

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksen kauden 2020–23 seuranta (AK)

Hallitus 31.05.2024 § 54
579/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelijat

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Tulosaluejohtaja Satu Pääkkönen, puh. 040 488 1744
Yksikön päällikkö Sirpa Joukainen, puh. 050 430 9510

Sopimuskauden 2020–31 ensimmäisen nelivuotiskauden seurannassa on tarkasteltu sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosina 2020–23. Sopimukseen on kirjattu yleisiä tavoitteita sekä 21 toimenpidettä, joista suurin osa on toteutunut sovitusti.

Maankäyttö, joka on osoitettu asumiseen, keskittyy sovitusti MAL 2019 -suunnitelmassa määritellyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille. Asumiseen osoitetussa asemakaavoituksessa koko sopimuskaudeksi asetetusta 6 milj. kerrosneliömetrin tavoitteestaan jäätiin hieman; hyväksytyä asumisen kaavaa valmistui 5,4 milj. k-m². Asemakaavavarannot asumisen käyttötarkoitukseen eivät ole kuitenkaan vähentyneet, vaan viimeisenä seurantavuonna jopa merkittävästi nousseet. Uudelle asuntotuotannolle ei siten ainakaan kaavoituksen puolesta ole esteitä.

MAL-sopimuksessa asuntotuotannon määrälle oli asetettu kunnianhimoiset tavoitteet (66 000 asuntoa 2020–23), jotka kaudelle osuneista mullistuksista (koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota, inflaation kiihtyminen ja rakennuskustannusten nousu) huolimatta ylitettiin reilusti. Asuntoja valmistui nelivuotiskaudella yli 77 000. Lähivuosina asuntotuotanto ei tule enää saavuttamaan uusia ennätyksiä, koska asuntorakentamisessa aloituksia on tällä hetkellä todella vähän ja rakennusalan suhdanne on vaikea. Valtion tukema ARA- ja ASO-asuntotuotanto sen sijaan jäi alle tavoitellun määrän, vaikka viimeisenä seurantavuotena valmistuikin ennätyspaljon valtion korkotukemaa asuntotuotantoa. Valtio on myöntänyt sovitut tuet ja avustukset asuntotuotantoon ja infrakustannuksiin. Tavoitteena ollut asunnottomuuden määrän puolittaminen saavutettiin lähes, kun asunnottomien määrä on vähentynyt 42 % vuodesta 2019.

Liikennejärjestelmän kehittämisessä raideliikenteen hankkeet, kuten Espoon kaupunkirata, pääradan korjaus ja pikaraitiotiehankeiden suunnittelu etenevät pääosin sovitusti, lähijunavarikoiden sijoittamista ja Vantaalla sijaitsevan Santaradan siirtämistä lukuun ottamatta. Valtio on myös liikennepuolella myöntänyt sovitut tuet ja lisäksi ylimääräisiä koronaperusteisia avustuksia. Myös MAL 2023 -suunnitelma eteni pienistä viivästyksistä huolimatta ja valmistui syksyllä 2023. Toteutumatta jäivät raskaan liikenteen palvelualueiden sijoittaminen seudulle ja ruuhkamaksulainsäädännön valmistelu.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus kaudelle 2020–2031 solmittiin lokakuussa 2020. Sopimus perustuu seudun kuntien ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä ja pohjautuu Helsingin seudun MAL 2019 -suunnitelmaan. Neljän vuoden välein tehtävän sopimuksen päivitystä koskevat neuvottelut valtion ja kuntien välillä ovat käynnissä.

Sopimuksen mukaisesti HSY vastaa seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista. Liikennettä koskevan seurantatiedon koostamisesta

vastaa Helsingin seudun liikenne (HSL). Sopimuksen toteutumista seuraa sopimusosapuolten vuosittainen seurantakokous, joka pidettiin 23.5.2024. Seurantakokouksen valmistelusta vastaa ympäristöministeriön asettama sopimussihteeristö, jonka ohjauksessa seurantamateriaalit tuotetaan. Seurantamateriaaleja ovat tiivis katsaus ja laajempi seurantamateriaali sekä HSY:n verkkosivulla oleva interaktiivisia infograafeja sisältävä MAL-näkymä, jossa keskeisiä tietoja voi tarkastella myös kunnittain ja kaikkien aiempienkin MAL-sopimuskausien vuosilta.

Kaikki seurantamateriaalit löytyvät HSY:n verkkosivuilta www.hsy.fi/mal-seuranta.

Päätösehdotus (TF)	Hallitus päättää merkitä katsauksen tiedoksi.
Päätös	Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.